

Časopis s podobami za slovensko mladino.

S prilogo: „Angeljček“

Štev. 10.

V Ljubljani, 1. oktobra 1899.

Leto XXIX.

Naročilo.

„Lêti, lêti lastavica,
Lastavica, drôbna ptica!
Tjà polêti v južno strân,
Kjer se bije boj strašân!

Sin od mene vzel slovó je,
Hraber šel za dom je v boje;
Ah, in mesece že tri
Nič mi še sporočil ni ...

Li živi še, li umrl je,
Zôrne v vek oči zaprl je,
Pojdi in pogledi mi,
Vrni se, povedi mi!

Rêci, da za njim medlevam,
Bogu toge razodevam,
Kar odšel je, ves ta čas
Sólze mi rosé obraz ...“

Mati je tako velela,
Lastavica odletela,
Odletela v južno strân,
Kjer se bije boj strašân.

Čaka mati, sina čaka,
Ptice čaka, jedna plaka:
Vse zaman ... glasila ni,
Ptica se vrnila ni.

Tožna mati, več ne plakaj,
Sina, ptice več ne čakaj!
Sin počiva že ubit,
Strt od konjskih je kopit ...

Več ne čakaj lastavice,
Aj vesele te glasnice:
Rádost znani le ljudém,
Glas pa njén za smrt je nem!

Angelar Zdénčan.

Krompirjeva vojska.

(Spisal *Brinjos*.)

(Konec.)

II.

asna luna je zvedavo gledala izmej številnih lučic na nebu tja doli na Bobnarčka, privezanega na sramotilni kamen in na oborožena stražnika, korakajoča po leंबरškem trgu gori in doli.

„Ne boj se, da bi nama ptiček ušel! Konopneno vrv smo mu zadržnili na roki; držala bi medveda, kaj šele to grbasto pokveko! V železni obroček na kamenu pa sem konec jaz sam zavozlal s tkalskim vozlom“, tako je tolažil in poučeval črevljar Trobiš Peter ponočnega čuvaja Kolenčka.

Ta je pa le še zmajeval z glavo in mu oporekal: „Kaj pa, če izmuzne roko iz zanjke? Tedaj naju potiplje po plečih, da bodeva mehka kakor njegov masleni krompir!“

„Beži, beži! Kako bo neki izmuznil svoje pesti? Saj jih poznaš, da so velike kakor gabroya grča. In kaj, ali meniš, ti Kolenček, da teče meni zajčja kri po žilah? Tega-le Bobnarčka me pa vendar še ni strah in me ni.“

„Kaj pa, moj ljubi Peter, če je Tinče v zvezi s tistim, saj veš, s tistim rogatim... Bog nas varuj?! Meni vedno nekaj pravi, tu pri srcu mi pravi: Tinčetu je obljubil sam škrat kopico zlata in Bog vé kaj še, a on mu je prodal duše naše, duše vseh Lemberžanov. In če mu pride sedaj-le kateri iz pekla pomagat, kaj pa potlej, Peter? Kaaaj? ...“

„Ta je pa že bosa, Kolenček! Da bi tudi rogaček bil z njim v kaki zvezi, ali mu nismo danes zmešali štrene? Od Tinčeta ni dobil niti jedne duše, a on mu naj sedaj pomaga? Tako prijazni pa ti črni duhovi vendar niso! — Toda čemu bi razdirala prazne besede? Vsediva se rajši na ta-le lesen prag kapelice, od katere se prav dobro vidi tja do sramotilnega kamena.“

Kolenčku je bil ta nasvet prav všeč, kajti stopile so mu od dolgotrajnega korakanja že mravlje v noge. Stražnika počeneta torej v varno zavetje: v podnožje lesenega sv. Jurija, ki je v kapelici prediral z dolgo sulico silovitega zmaja. Svetnikova pozlačena čelada se je čudovito lesketala v žarkih zahajajočega prvega krajca; ko se je Kolenček ozrl na kip svetega junaka v kapelici, zažarela je tudi njemu iskrica poguma v prsih in prijel je krepkejšo za svojo helebardo.

Toda noč ima le svojo moč! Stražnikoma se jame zdehati in spanec jima pride v oči. Da bi oba ne zaspala, se domenita, da bo Kolenček bdel do polnoči, a Peter od polnoči do ranega jutra.

Junaški Peter je kmalu nato hrpal in vlekel dreto tako silno, da se je luščil razpokani belež raz starega zidu v kapelici.

Kolenčku bi gotovo jemal njegovo dobro ime, kdor bi trdil, da se to noč ni moško držal. Vsi tisti, ki so govorili o njem, da „spi ko polh v žlamboru“, naj bi ga gledali, kako si je mencial oči, kako potrkaval s teško

sulico, kako jezno vzdigoval glavo, če mu je zlezla mej kolena: — in sodili bi ga drugače. Ustavljaj se je vsem skušnjavam, dokler se je le dalo. Toda kaj se če, ako je meso preslabo: ko sta se lunina rožička pomaknila za tri pedi proti Sladki gori, sanjala in dremala sta Peter Trobiš in Kolenček; sanjal in dremal je pa tudi ves slavni Lemberg.

Toda ne! Bdel je še Bobnarjev Tinče: svojo trudno glavo je naslonil na mrzli kamen in se vtopil v žalostne misli. „Da me čaka kaj tacega v mojem ljubljennem Lembergu, to bi mi sinoči niti v sanjah ne prišlo na misel“, vzdihoval je v tiho noč. „Kakor sršeni so se zapikavali v me! Sam Bog jim naj razsveti otmnelo pamet!“ šepetal je proti jasnemu nebu, kjer so se podile le tu in tam majhne ovčice in zatemnjevale trepetajoče zvezde.

Razun Tinčeta sta bdela le še dva siromaka pod slamnatimi strehami lemberškimi: berač Podkajenec na Kosonosovem kozolcu in županov osel v svoji pusti staji.

Ubogo osličje se je nemirno spuščalo na trda tla in se zopet skobacavalo na slabotne noge: bolela so ga suha rebra, če jih je položil na ležišče. In to ni čuda: neusmiljeni pastir Drejče ga je mlatil zvečer zopet po svoji stari navadi, dokler ni razbil gorjače na koščnem hrbitišču. Natovorili so namreč županovi ubogemu živinčetu vrečo ječmena, da ga zanese v stope. Ker pa osliček ni bil navajen na ponočno hojo, — Bobnarčkova sodba jih je zakasnila — se je spotaknil ob korenino, in tovor se je prekucnil v blato. Oj, to je bilo grozno! Še sedaj se zdelanemu dolgoušču zasveti pred očmi, če se zmisli na grozno gorjačo Drejčetovo. Otožno zariga klaverna žival, dolge uhlje povesi in se zagleda v špranjo, skozi katero je prijazno migljala zvezdica zaničevanemu osličku.

Na Kosonosovem kozolcu se je pa v tem času berač Podkajenec nemirno premetaval po dišečem senu. Vzleknil se je na hrbet, položil glavo na desno uho in se zopet obrnil na levo plat: toda dremati se mu ni hotelo. Naposled se vzkoleba na noge in se vsede na mehke, ovsene otepe.

Poslednji žarki zahajajoče lune so razsvetljevali stare jablane in slive po sadunosniku; čudovito sloka in grčasta debela, poraščena z dolgolasim lišajem so se svetlikala v polutmini, kakor da so se sešli sivobradati duhovi na tajno posvetovanje. Po drobni otavi in po rumenih škopnikih pod razdrapano streho so bili razpeti srebrni trakovi, ki so se odvijali od svetlega klopčiča na nebu.

„Škoda, da ne moreš z neba, ti mesec krmežljavi! Poprosil bi te, da pošegeš s svojimi žarečimi rogovi naše hudobne Lemberžance, zaspance!“ tako je mrmral stari Miha.

Hudo, zelo hudo je bilo dobremu starčku zaradi Bobnarčka.

„Kdo bi neki sedaj spal in počival?“ je godrnjal v sivo brado.

„Pogledat grem rajši k siromaku. Gotovo mu je grozno dolgčas, in zebe ga najbrž tudi. Huš! Kako brije sever sem iz-za Boča. Ta-le suknja je sicer že precej luknjata, toda siromaka, privezanega na leden kamen, bo vsaj nekoliko zagrela: boljše nekaj ko nič!“

Nekaj minut pozneje je že korakal berač Podkajenec po kamenitem potu proti sramotilnemu kamenu, stari plašč pod pazduho držeč in na vse strani se pazno ogledujoč.

Ko dospe do kapelice sv. Florjana, bil bi se skoraj ustrašil krepkega hrpanja spečih stražnikov. Kmalu pa spozna naša stara znanca, Petra in Kolenčka, ter veselo zamrmra: „Tega pa še ne, da bi zaspala mačka pred mišjo luknjo! No, meni tudi prav! Le smrči na svoj bas, Petrač, in ti Kolenček, le lepo mu prilagaj na klarinet: saj, če Bog dá, zaigrali bomo danes tako, da bo plesal ves slavni Lemberg. Hm, saj sem dejal „Lemberžanci so zaspanci!“

Urno jo krene veseli Podkajenec tja proti kamenu, in že od daleč namigava Bobnarčku, naj bode tih. Bobnarček začuden gleda zgrbano prikazen, a ko spozna dobrega starčka, se mu razvedri otožna duša. Zahvalil se bi mu rad za prijateljske besede, s katerimi ga je pri sodnem zboru tako goreče zagovarjal, toda Podkajenec mu pošepeče:

„Če ti je najina koža ljuba in draga, ne črhni besedice!“

Starec vrže nato staro suknjo iz rok in poišče svoj zarjaveli pipec izmej žrebljev, cunj in druge šare v hlačnem žepu. Ko najde srečno svoj nožič, spravi se z njim nad vrvi, s katerimi je bil zvezan Bobnarček. Toda delo mu je šlo težko izpod rok. Marsikatera kapljica znoja je zdrknila po razoranem starčkovem čelu na otrple roke Tinčkove; a naposled je vendar-le skrhani pipec izvršil svojo dolžnost: Bobnarček je bil prost.

Podkajenec namigne osvobojenemu črevljarčku, naj stopi tja za bližnji plot; sam pa teče in šepa, kar ga noge nesó, proti županovemu hlevu. Tinče osupel gleda to starčkovo počenjanje in čaka, kaj bode.

Kmalu prisopiha Podkajenec sem od hleva. Toda sedaj ni več sam, ampak za njim se pomika neka čudna, temna stvar. Tinče je bil sicer še vedno nekoliko otožen, a sedaj ga vendar posili smeh, ko zagleda pred sabo županovega — osla.

„Kaj pa počenjaš, Miha?“ vzklikne natihoma črevljarček.

„Saj vidiš, na osla jih bom postavil, te pametne Lemberžane!“ pošepeče Podkajenec. „Le čakaj, jutri bodo že vedeli vsi sosedje v Polžji vasi in na Sladki gori, na Podplatu in v Zibiki: leंबरški župan hoče rediti svojega osla s kamenjem; priklenil ga je sredi trga na pečino, da jo gloda, in obesil mu je na vrat ceker krompirja, da ga voha!“

To rekši, priveže Podkajenec nagloma oslička k sramotilnemu kamenu, oprta mu na vrat ceker krompirja, ki ga je vrgel Tinče raz sebe, pobere svojo staro suknjo raz kamenja, kamor jo je v naglici zapodil, in se zgubi s črevljarčkom v temno noč.

Grobna tišina je zopet legla na leंबरški trg. Na nebu je postajalo nekako čudno-svetlo: a luna je že zašla in solnce je bilo še tudi daleč za gorami.

Osličku je prav dobro dejala sveža ponočna sapa, ker mu je mrzli vetrič hladil razbolele otekline po rebrih. Samega veselja zariga prav glasno: i, a! i, a!, da se je razlegalo daleč okrog.

Peter in Kolenček skočita po koncu. A groze in nesreče! Vse nebo gorí: žari se sem od severa, kakor da se je zapalil neizmerni nebesni obok.*)

„Pekel se je odprl!“ zastoka Peter.

„Glej . . . tam pri kamenu! Sam . . . tisti rogati . . . je prišel Bobnarčku pomagat!“ zajeclja prestrašeni Kolenček. „Bog, in sveti božji križ!“ vzdihne še jedenkrat in se spusti v dir, Peter pa njemu v sled.

Pravijo, da od tistega časa, ko je močni Samson z oslovsko čeljustjo podil bojzljive Felistejce, ni še tekel nikdo izmej zemljanov tako urno, kakor sta se to noč drvila po lemberškem trgu Trobičev Peter in Kolenček. Šele ko jima je sape zmanjkalo, sta se ustavila ali pravzaprav zgrudila ob cesti.

Vsi Lemberžani so bili črez nekaj minut na nogah. Toda, ko so zagledali grozni požar na nebu, in ko se je raznesla novica, da kriči in se dere na trgu sam peklenšček: poskrili so se zopet po hišah kakor murni, če se ulije ploha.

Pač pa so zjutraj postajali možje in žene iz sosednih vasij pred sramotilnim kamenom in se norčevali iz Lemberžanov, češ: glejte jih beraških tržanov, županov osel je kamenje!“

„Ves Lemberg še spi; Lemberžanci so zaspanci!“ so se posmehovali Sladkogorčani.

„Krompirjevo kugo imajo!“ so se krohotali Polžjevaščani.

Sramota se je odsihdob usipala od vseh strani na Lemberg.

III.

Kukavica je že tretjikrat oznanjala zaželjeno vigred, odkar se je vršila v Lembergu znamenita „krompirjeva pravda“. Vsi mogočni možaki lemberški in tudi prebivalci bližnjih vasij so ostali trdovratni nasprotniki novega podzemeljskega sadeža. Zaman je bilo vse pregovarjanje in besedičenje „krompirjevih apostolov“, — ta priimek so namreč dali Kolenčku, Podkajencu in Kosonosu — zaman je bil tudi trud višje gosposke, ki je povsod priporočala novo amerikansko rastlino.

Toda kjer so lepe besede našle le gluha ušesa, tam je dosegel svoj namen strah pred lakoto in pred — palico.

To je bilo pa tako-le: Na spomlad l. 1740. je zima silno hudo pritisnila; niti najstarejši ljudje se niso spominjali, da bi bil „njega dni“ tak mráz. Na sv. Jurija dan je bila zemlja še trda kot rog in kukavica je žalostno prhutala z veje na vejo ter otrešala ledeno ivje. Gorko majnikovo solnce je sicer otajalo naposled odrevénelo zemljo, toda za ubogega kmeta je bil kaj žalosten pogled: rujave lise so ga bodle v oči, kjer je druga leta poganjala sočnata ozimina; cvetje in popje je padalo kupoma raz drevja. Vse je posmodil zapozneli mráz. Klavnost ga je prevzela, če se je zamislil ubogi kmetič v prihodnje dni; pobiti in otožni so ogledovali tudi Lemberžani svoja polja.

Kar se pripelje nekega dne v trg krasna kočija in za njo še poseben voz, na katerem je bilo natovorjeno kup nabasanih vreč. Iz kočije stopi tuji

*) Pozno po noči, dné 16. kimovca l. 1737., se je videla po nekod na Slovenskem severna luč ali sij. — Glej: Kronika ruške župnije.

gospod: nikdo leंबरških možakov, ki so prihтели poslušat, kaj je novega, ga še ni videl, ne v grajščini v Celji, ne v Bistrici, ne v Podčetrtku. Ugibali so in ugibali, a naposled uganili tako, da je ta imenitni tujec daleč tam iz Gradca, najbrž sam cesarski sel.

In precej dobro so jo pogodili možaki leंबरški, kajti tujec spregovori zbranim tržanom: „Ljubi Lemberžani! Danes prihajam k vam s posebnim cesarskim ukazom. Glas o vaši slabi letini in tudi o vašem sovraštvu do krompirja se je raznesel do cesarskega prestola; in saj veste, da sedi na tem prestolu vaš najskrbnejši oče!“

„Vemo, vemo!“ se oglasio nekateri poslušalci. „Živio naš cesar!“

„Dobro, ljubi Lemberžani! Ali se še tudi spominjate vseh njegovih dobrot? Kdo je vam dovolil, da smete saditi in prodajati tobak? Kdo je vas oprostil pred petindvajsetimi leti desetine od koruze ali turščice, in vam tako napolnil žitnice? Ali ne vaš skrbni cesar?“

„Res je, res! Slava mu!“ odvrnejo navdušeni Lemberžani vsi vprek.

„Tembolj žali zato cesarja, ker se ustavljate njegovi sedanji želji, da bi sadili krompir. Vendar letos, ko je vam lakota že pred vratmi, bodite pametnejši! Tukaj vam pošilja cesar, vaš skrbni oče Karol, polne vreče krompirja. Njegov ukaz pa se glasi: ‚Vsaka hiša dobi najmanj šest krompirjev za seme. Saditi ga mora vsakdo, če ne, zadene ga kazen, kakršno zaslužijo trdovratni nespokorneži!‘“

Lemberžane so te besede osupnile: plašno so se spogledovali, ne vedé, kaj bi. A kdo bi popisal veselje „krompirjevih apostolov!“

„Bog živi cesarja in njegov ukaz!“ zavriska Podkajenec.

„Slava krompirju!“ kliče in vpije Bobnarček in njegova stranka.

Žalostne in potrte so nosile leंबरške ženice — možje se niso hoteli omadeževati — „cesarski krompir“ pod domači krov.

„Oh, ta sramota!“ so javkale Lemberžanke pod vodstvom županje Urške. Toda ustavljati se niso upale.

„Ukaz je le ukaz, in cesar je cesar!“ so se navduševali Lemberžani in so sadili odslej krompir.

A župan, oče Mastnakov, se ni do svoje smrti dotaknil te „blatne korenine“; Urška jo je kuhala le svinjam. Trobišev Peter se je sicer nekaj časa obotavljal, da bi sadil ta „vražji koren“; toda ko ga je gosposka obsodila na petindvajset gorkih po podplatih, katere mu je odmeril hočeš nočeš ponočni čuvaj Kolenček: spokoril se je tudi on.

In tedaj se je končala v slavnem Lembergu krompirjeva vojska.

Svetniki - ljubitelji in ljubljenci živalij.

(Po Fr. Lindenu priobčuje *Fos. Volc.*)

LV.

Y začetku 17. stoletja je živel v kapucinskem samostanu v Friburgu pobožni pater Krizostom Šenk, ki je bil magister ali voditelj novicev. Nekoč se je sprehajal s svojimi novici po bližnjem gozdu, kjer so jako živahno in veselo prepevali ljubi ptički, kakor bi se hoteli skušati mej seboj. Častitljivi pater reče svojim mladim spremljevalcem: „Za tistega, ki bo prvi ujel kakega ptička, naj drugi obmolijo jeden rožni venec!“ Hitro in navdušeno so začeli loviti novici; toda ptički so bili še hitrejši, in po velikem trudu in naporu so se povrnili — s praznimi rokami. Kar nenadno prileti silno lep ptiček in se vsede na ramo bogoljubnemu patru. „Glejte, ljubi otroci“, pravi ves oveseljen, „jaz sem tisti srečni, za katerega boste molili rožni venec, ker sem prvi in jedini dobil ptička“. Ptiček je še ostal pri njem tako dolgo, dokler ga ni blagoslovil in izpustil. — Ob drugi priložnosti je šel pater Krizostom s tovarišem po polju. Ker je bilo zelo vroče in soparno, sta šla v bližnji gozd, da bi se nekoliko odpočila v senci pod drevjem. Kar zašumi mej vejami in prikaže se jima veverica, ki je veselo semtertja skakljala. Pater Krizostom jo nagovori: „Pridi k nama, sestra moja!“ In takoj skoči živalica na tla ter se približa kapucinu, se mu prijazno dobrika, mu skoči sedaj na ramo, sedaj v naročje in smukne slednjič za rokav, da popusti gozd in se preseli z Božjim služabnikom v kapucinski samostan.

Ko se je nekoč isti pater vračal domov, je šel mimo črede ovac. Hipoma popusti belo nežno jagnjiče čredo in gre veselo za Krizostomom. Naj se je pastir še tako trudil, da bi pobeglo ovčico zopet nazaj privedel, vse je bilo zaman; nič več se ni ločila od patra, marveč je šla poleg njega prav do samostana, in nek samostanski dobrotnik, ki je bil ves osupnjen zaradi tega, je jagnje kupil in daroval pobožnemu patru. — Pozneje se mu je pripetilo zopet nekaj sličnega. Videl je ovčico, ki se je pasla na vrtu pri cesti. Ko se ji približa, se ustavi in jo prijazno nagovori: „Pridi, sestra, le-sem k meni!“ Takoj hiti nedolžna živalica proti patru; ker je bil pa plot vmes, je tekala ob plotu gor in dol ter iskala, da bi mogla kje ven priti. Pater ji zakliče: „Tam-le, draga sestra, lahko prideš ven“; takoj teče ovčica na tisti kraj, se pridruži patru in njegovemu spremljevalcu, ki je s prisego potrdil to dogodbico, in gre z njima tako dolgo, da jo blagoslovi in odslovi z besedami: „Sedaj pa le pojdi zopet domov, jagnjiče moje!“ Živalica ga še jedenkrat prav zaupno pogleda ter steče nazaj na vrt.

Zaznamovani dnevi.

(Spisal *F. Štrukelj*.)

X. Ž e m l j e.

Sam Bog vé, koliko bi otroci zapravili, če bi imeli! Kar nič jim ni škoda denarja, da se le dobi kaj sladkega, okusnega za mej zobe. Toda to je križ pri takih majhnih možeh in ženah, da cvenka ni. In ker tega ni, pa gledajo tako milo in poželjivo po sadju in sladkarijah, da nikoli tega. Drugi pa prosijo tovariše, naj jim dajo vsaj kak košček za poskušnjo; a še drugačni se dobé, in ti so najslabši, nevoščljivci in tatje namreč. Ej, tudi brez takih ni, vsaj v malem mestecu, kjer se je pred kratkim šola pričela, se je dogodilo oni dan nekaj nepoštenega.

Cilin Mirko je prišel z dežele v mestece v šolo. Prve dni mu je bila pot v šolo prav prijetna. Mati so mu namreč pri odhodu stisnili „nekaj“ v roko, in s tem „nekaj“ si je Mirko vsak dan kaj kupil pri branjevki Barbi. No, pa ni bil samo on tako sladkosneden in zapravljev, ampak tudi drugi niso bili nič boljši, nekateri pa še slabši. To so bili tisti goljufki, ki so krajcarje za zvezke, držala, svinčnike in peresa pri Barbi zamenjavali za jabolka, fige in žemlje. Grlo je bilo s tem pač zadovoljno, toda gospodje učitelji in pa matere ali gospodinje nikakor ne; zakaj v šoli je vedno primanjkovalo šolskih potrebščin, doma pa krajcarjev nikoli ni bilo dovolj. Še manj je bil s temi učenci in učenkami zadovoljen Bog, zakaj preveč so lagali. Ta je pravil, da mu je nekdo držalo ukradel, drugi je trdil, da je prav gotovo imel še zjutraj svinčnik, pa ga je najbrž po poti izgubil. Oni si je pa zopet izmislil, da je tak in tak zvezek v šoli shranjen, za domače naloge pa je treba še jednega. Niti Barba, ki je pač precéj stržila, ni bila nič posebno vesela teh malih kupcev: prenadležni so bili! Vse čisto so ji predejali in pregledali po njenih cajnah! Seveda vsak je želel dobiti za malo mnogo in dobrega, toda to ni mogoče. Poleg tega so še pomišljevali, ali bi vzeli to ali ono, jabolko ali presto, posvetovali so se drug z drugim, kazali in si prigovarjali, tako da je bila Barba pod svojim dežnikom, ki jo je pa branil tudi solnca, dostikrat zares nejevoljna. Na jedenkrat je zavpila: „Ali že vzemi, ali se mi pa poberi! Kaj bi samo brskal!“ In če je pozneje Barba malo zadremala, ko so otroci odšli v šolo, prikradli so se vrabci in se včasih hoteli prepričati, če je res Barbino pšeno tako izvrstno, kakor je je hvalila svojim odjemalkam. Resnično, vrabce je to vprašanje silno zanimalo, in ker je bila vreča zavezana, prekljuval jo je najbolj radoznali ‚matevžek‘; ker je pa svojim tovarišem preglasno povedal, da je pšeno res jako dobro, zbudil je Barbo, ki je njega in njegove sorodnike jezno zapodila, čeprav so se hudovali in zatrjevali, da so izborni poznavalci pšena.

Ne, najsrečnejše življenje Barbino pač ni bilo. Dobiček je bil majhen, zlasti še ob deževnem vremenu po celo uro ni prodala nobene stvari. Živeti je morala pa tudi ona, posebno se je morala dobro oblačiti pozimski čas, toda še je bila trda in premrla, da je včasih komaj naštela denar. Ali dasi

ne bogata, imela je vendar-le dobro in usmiljeno srce. To je skušal tudi Cilin Marko. Tisto „nekaj“, ki so ga mu bili mati izročili, je pošlo. In od tistega dne Mirko ni mogel več kupovati Barbinih dobrot. Barba je kmalu opazila to, in smilil se ji je deček. Nekdaj so šli otroci iz šole — seveda iz šole gredé je le redkokdo kaj kupil pri nji — in Barbo je zelo zeblo. Pa pokliče Mirka ter ga pošlje v bližnjo gostilnico po „maseljček“ črnega

vina. Za plačilo pa dá Mirku žemljo. Oba sta bila zadovoljna, seveda Mirko še bolj. Poslej ji je le-ta še večkrat prinesel vina pa tudi zvečer ji je pomagal nositi domov njeno blago, kajpak je za svoje usluge dobival tudi dan za dnevom žemljo.

Dobre so se zdele Mirku žemlje, dasi mu je dajala Barba stare, ker jih je težje v denar spravljala, samo premalo mu jih je bilo, in pa seveda take, ki hrustajo in pokajo po ustih — novepečene, take bi mu bile še ljubše. In

sklenil je jedenkrat najesti se takih — toda nepošteno je sklenil to storiti. Mirko je namreč stanoval v hiši, v kateri je bil v pritličju pek. Pri tem peku je Barba jemala pecivo. Ko je zvečer spravila drugo blago v svoje stanovanje, nesla je še prazni jerbas k peku; ta in njegovi pomočniki so že natanko vedeli, kaj in koliko hoče Barba, pa so ji ga po noči napolnili. Odkar ji je pomagal Mirko, izročala je navadno njemu jerbas, da ga je oddal peku in tako nji prihranil nekaj stopinj, zakaj ko pride človek bolj v leta, zdi se mu škoda vsakega nepotrebnega koraka.

Oj, kako so Mirku včasih zjutraj dišale žemlje, ki so bile naložene v Barbinem jerbasu! Take bi bile šele dobre, toda nihče mu jih ni dal, kupiti pa jih ni imel s čim. Toda najedel bi se jih bil vendar-le rad. Zato se je namenil, da si jih bo sam vzел, češ, saj jih Barba ne šteje nikoli, kakor jih tudi res ni, zakaj zanesla se je na pekovo poštenje. Vest mu je pač očitala da je to greh, da je grdo in nehvaležno, če bi Barbi, ki se ga je že tolikokrat usmilila, kaj izmaknil, toda žemlje — novopečene žemlje — bi bile tako neznansko dobre. Jestu jih hoče, saj ne bo vedel nihče!

Mrzlo je bilo zjutraj. Še pred petimi je Mirko tiho vstal in se le na pol oblekel ter se po prstih izmuzal iz sobe. Potem je pa ravno tako po mačje stopal po stopnicah navzdol — ej, navzdol, navzdol je šel dosedaj pošteni Mirko: krast je šel. Nič se ni videlo, vse je moral otipati. Včasih se mu je zdelo, da se kje vrata odpirajo, in že se je mislil vrniti, pa ni bilo drugega, kakor pekovi pomočniki so ropotali pred pečjo. Lahko bi prisegel, da še nikoli ni tako dolgo hodil po stopnicah, naposled je bil pa vendar-le pri polnem jerbasu prijetno dišečih, ravnokar pečenih žemelj. Torej urno po njih! Prva je že za srajco, hm, kako je še gorka, skoraj peče, še jedno, pa še —

Jerbasu se je menda Mirkovo početje že odveč zdelo, ali pa je bil Mirko nepreviden, kakor so tatje velikokrat, skratka: jerbas, ki ni prav trdno stal, prevrnil se je po stopnicah, kar jih je bilo še do tal, žemlje so zgrmele iz njega, Mirko je pa kar obstal, kakor bi bil okamenel. Ni mogel zbežati, pa ni mogel, dasi je vedel, da bo sedaj zanj hudo.

„Predrte mačke take!“ zavpije ta trenutek pekovski pomočnik ter priteče s svetilnico v jedni, s polenom pa v drugi roki pod stopnice. Toda ni našel mačke, ampak Mirka. Če bi ne bil le-ta tako preplašen, prav lahko bi bil ubežal in se skrtil, zakaj pomočnik je moral dobro paziti, da ni stopil na žemlje. Pa Mirko je čakal trepetaje.

„Glej ga, glej ga! tak ptiček si ti? Kdo bi si mislil! Le z menoj, da se zmenimo, po čem so žemlje, in da te dobro ogledamo.“ Tako je govoril in pritresel Mirka pred peč, v kateri je gorelo z velikim plamenom.

„Kam hočemo z njim?“ vpraša za svet peka, svoja tovariša pomočnika in vajenca.

„V peč z njim!“ zagrmi pek, dasi ni mislil tako hudo.

„Tat drugega ne zasluži! Na ogenj z njim!“ obsodi ga ravno tako neusmiljeno pomočnik. Oni pa, ki ga je ujel, pobere mu še poprej ukradeni žemlji izza srajce. Potem ga pomočnika primeta ter ga zaujčkata, kakor bi ga zares hotela vreči v razbeljeno peč.

„Oh, nikari, nikoli več ne bom nič vzela!“ zaječi Mirko v smrtnem strahu. Sedaj pomiga mojster pomočnikoma, ki brž nato jenjata s svojo kruto šalo. Mirko je sedaj slišal lep nauk, potem so ga pa izpustili — seveda brez žemelj. Ali se je Mirko tiho splazil v sobo in zlezal na svojo posteljo! Gospodinja in drugi na stanovanju niso nič vedeli, po kakšnih potih je Mirko hodil, in v kakšni zadregi je bil. A on je vedel in bo vedel, dokler bo živ. Pa zvedeli so tudi drugi. Najpoprej Barba. Hudo ji je bilo, ne toliko za žemlje, saj ni manjkalo nobene, ampak da bi bil Mirko tako nehvaležen in tatinski, to jo je bolelo. „Oh, da je tak ta Mirko!“ ni ji šlo v glavo. „Pa saj se mora poboljšati, o mora se, jaz sem ga imela tako rada, saj ne bo več kradel.“

O, Barba, le brez skrbi! Mirko se bo poboljšal, bo se! Če bi ti vedela, kako ga je sram in kako se kesa! Sam ne vé, kaj boš ti rekla, ko ga prvič ugledaš. Kradel ne bo več, nehvaležen ne bo več. Preveč si je vtisnil v spomin plamen pekove peči, ki ga je tako živo spomnil ognja v peklju, kjer goré tatje in nehvaležneži. Mirko je popolnoma poboljšan in spreobrnjen; le odpusti mu Barba, pa raje drugim povej, naj se varujejo slabih potov, Mirku tega ni treba več praviti, on že vé, kaj se to pravi. Njegova sodba je sedaj taka: dobre so novopečene žemlje, a pošteno morajo biti zaslužene, drugače ne teknejo.

Iz temne zgodovine čebelnega življenja.

(Piše Fr. Pengov.)

IV. Roparski vitez.

Nekega poldne se je vračala Betonika, jedna najmarljivejših čebelnih družic, precej zdelana s paše proti domu. Na nožicah obložena z rumenim koškom je veselo frfotala preko zelenih lok in zatega žita valovitih poljan, mej katerim se je na gosto naseljena košatila in prevzetovala bohotna gospôda, v krasni poletni opravi, vsled katere jo tudi imenuje ljudstvo purpalo (škrlatica).

Pri tem je zadovoljno brenčala pesmico, podobno oni, ki jo peva veseli Dolenjec ob trgatvi. Tako je priveslala že do znane domače brežine in že so bežala na obeh straneh njenega pota znana drevesna debla. Kakor hitro je pusti za seboj, takoj ugleda prijazno strešico ljubega domka. Da se ji tem preje izpolni srčno hrepenenje, zato pospeši naša Betonika svoj krilati korak.

Nenadoma, v najreznejšem letu se ji zamota nekaj črez glavico in Betonika začuti, kako se ji trije krempljci na nožicah zapletajo v trdno, skoraj nevidno tkanino . . .

Čudo, da ni uboga čebelica pala v nezavest samega strahu! A brzo se je zavedela, dvignila oči in — zatrepetala po vsem životu. Na deblu mej trhlo

lubadjo sedi — o groza! — velik pisan pajek. Že stega svoje dolge noge in jo maha po pajčevini bliže in bliže proti svoji žrtvi. Pajek je imel osem nog, na glavi osem očij in vse so štrlele tako grozopolno in strašno v svet in tako krvoželjno se upirale na ubogo Betoniko.

Ta na svojo srečo ni izgubila zavednosti. V trenutku je izprevidela, da čim bolj se premetava in prizadeva raztrgati svoje vezi, tem trdneje se je oprijemljejo. Zato je pobesila lepo mirno svoja krila dajoč sama sebi pogum:

„Le mirno, le hladnokrvno . . .

In junaško pa trdno je pogledala v oči bližajočemu se sovražniku in zabučala, kolikor je mogla na ves glas: „Potepuh!“

A malo je ganil častni priimek tolstega pajka. Niti zmenil se ni zanj, le poželjivo z jezikom cmakajoč je opominjal čebelico:

„Nikari preveč ne vpij, moja si!“

„Oho, precéj boš imel še opravila, predno bodem tvoja!“ odrezala se je čebelica ponosno in bila je odločena braniti se do zadnje kapljice krvi. Kolikor so ji dopuščale vezi, obračala se je k pajku tako, da bi ga mogla, brž ko bi se ji približal, z nožicami pritisniti k sebi in z želom prebosti. Z nabrušenim bodalcem je bliskala in sikala in grozno brenčala, da bi zavratnega morilca navdala z grozo in strahom.

„Ne kriči vendar, saj si moja!“ ponavljal je v jednomer pajek. Vendar pa ni imel dovolj poguma spoprijeti se z nasprotnico oboroženo od vrha do tal z zastrupljenim orožjem. Samo stiskal se je v gube, kakor kak star godrnjač za pečjo in jel od zadaj obhajati svojo žrtev. Dobro je vedel krvnik, da se bode čebelica vedno po njem obračala in da s tem sama sebe vedno bolj in bolj zaplete v mrežo.

Toda previdna Betonika ni imela slame v glavici. Bila je vsled dolgega leta že utrujena in le prejasno je izprevidela tu v pajčevini, da ji je s svojimi močmi varčevati za neizogibni boj, ki ima odločiti mej življenjem in smrtjo. Zato se ni niti ganila, marveč je visela v pajčevini kakor na škripcih. Pajek se je drsal krog nje v vedno ožjem in ožjem krogu, in čebelica je čutila, kako se trese lahka pajčevina pod njegovimi koraki.

Nenadoma se je vrgel kakor jastreb od zadaj na svojo žrtev, jo zagrabil z nogama in ji hotel zasaditi svoje tolovajske čeljusti v nežni vrat.

„Kviiiit!“ je zastokala čebelica. S poslednjo močjo je nategnila jedno nožico, ki je ostala še prosta, objela ž njo neprijatelja okrog pasu in ga pritisnila z močnim naporom. Preostro njeno bodalo se je zadržlo kakor blisk v mehko roparjevo truplo preje, nego ji je mogel zasaditi v grlo silno svoje zobovje. Prepozno se ji je izvil pajek iz smrtnega objetja. Obupno je skočil z vsemi osmimi nogami od pajčevine in v velikem loku pal doli v travo. Za njim pa se je vlekla nežna, bela nitka.

„Pa me le nimaš!“ zaukala je za njim vrla Betonika in škodeželjno gledala, kako njen sovražnik drgeta doli v travi s silnimi nogami in polagoma nižje in nižje zapada mej gosta stebela.

„Ali vendar nisi še zunaj!“ oglasi se v tem nekje od blizu zadirajoč glas. Čebelica je opazila, kako iz podolgovate špranje v deblu, na katero je

bila pajčevina pritrjena, pokukavata dve dolgi, črni tipalnici nasajeni na glavi z močnimi čeljustmi.

„Bil je to mojsterski ubod! Sprejmi moj poklon!“ nadaljeval je tujec, o katerem čbelica doslej ni vedela, ima li v njem pričakovati zaveznika ali novega sovraga. „Dobro si mu dala, mila čbelica, kar mu gre, temu mračnjaku mračnjaškemu in neolikancu prve vrste. Pa se mi priseli tu v soseščino, mene niti ne pogleda, niti predstavi se mi ne in nategne tu svojo vražjo mrežo. Jaz pa naj tu v luknji celi dan sline požiram gledajoč, kako on odira komarje in mušice! Pri moji bradi, že zdavnaj bi se bil jaz sam raje preselil — toda vrtaj in dolbi si štiri dolge dni novo luknjo temu pri-tepencu na ljubo!“

Mej tem je izkobacal tujec ven iz razpoke. Bil je lep tesar (hrost) v bleščeči kovinski suknjici in vsa njegova vnanjost je razodevala veliko omiko in sijaj.

„Oj, pomôži mi!“ ga zaprosi čbelica. Uvidela je, da se z lastno močjo ne reši te zadrge.

„O, prosim, z veseljem!“ je hitel vljudni kebrček.

„Le škoda, da se s tem pripravim ob tvojo pričujočnost...“

In hitel je k najbližjemu koncu pajčevine ter ga z jednim mahljajem presekal. Isto je storil z drugim, tretjim koncem, in že se je dvignila cela pajčevina s čbelico vred kakor razpočen zrakoplav počasi v loku proti naslednjemu deblu.

„Na svidenje!“ je klical tesarček. „Bilo mi je v veselje.“

Čbelica je začutila pod seboj trdno, hrapasto celino in bila je rešena. Močno se je vprla ob skorjo, trgala raz sebe slabejša vlakna, močnejša pa je razgrizla in že je veselo zabrenčala, slobodno se zopet dvigajoč v zraku. Ali previdno je mahala z ne še popolnoma urejenimi krilci in vsak čas se ji je zdelo, kakor da ji miglja pred očmi strašna, komaj vidna mreža.

Ob morju.

(Opis. — Spisal *J. L.*) = *J. Cankar*

Stro imenujejo „nesrečno“. In v resnici: — kadar se ozrete po teh pustih holmih, pokritih s kamenjem in zaraščenih z nizkim, zaprašnim in od solnca ožganim grmičevjem, obide vas tiha otožnost. Tam ni veselih, ljubeznivih krajin, ni ponosno šumečih, visokih gozdov, ni šepetajočih vrelcev ne širokih rek. Vse je tiho, samotno, pozabljeno. Časih nalletite tu pa tam na ubožno vas. Hiše so trdno zidane, krite s težko opeko; okna so majhna, toliko da bi človek pomolel glavo skoz nje. A nenadoma se vam oko vzradosti: — tam v dolini in po holmu navzgor se razprostira zelen vinograd; vmes stojé figova drevesa s svojim širokim listjem, v daljavi

pa se pase čeda ovac in pastir v rjavo-sukneni obleki leži v travi in poje z zategnjenim glasom neko pesem. Na obzorju se dviga visok zvonik, a krog njega so raztresena poslopja z rdečimi strehami; bližate se majhnemu mestecu, ležečemu na zelenem holmu.

A jaz sem ljubil to valovito, žalostno krajino, te gole holme, ta skrita mesteca. Na večer, kadar je padalo solnce vedno nižje proti zahodnemu obzorju, ostavil sem mesto ter se napravil na izprehod. Vročina je polagoma pojenjavala, od juga je prihajal hladen veter in zrak je bil poln prijetnega vonja. Kmalu so izginila izpred mojih očij visoka mestna poslopja. Pot se je vila navkreber. Na obeh straneh nizko grmovje; tu pa tam skupine mladih, še nedavno nasajenih smrek. Na cesti je ležalo prahu do gležnjev in pri vsakem koraku se je dvigal bel oblak in prah je padal na obraz in obleko. Nebo je bilo jasno; samo na zahodu so se razprostirali ozki oblaki, ki so rudeli vedno svetleje, kolikor bolj se jim je bližalo solnce.

Nenadno se je obrnila pot na desno in lep razgled se je razgrnil pred mano. Pristanišče je ležalo tam doli mirno in tiho; šum od obrežja ni prihajal do mene. Časih so se zazibale visoke jarbole ladij. Tam so se jadra razgrnila in mala ribiška ladija je splula od brega ter plavala lahno zibaje se proti odprtemu morju. Visoka poslopja oddaljenega mesta so se svetila v ugašujočih solnčnih žarkih, valovi so zdaj pa zdaj komaj vidno zatrepotali in za hip so se prikazale bleščeče bele proge. A tam nad pristaniščem, — tam v daljni daljavi, do meglenega obzorja, širila se je samotna isterska krajina s svojimi golimi holmi in skritimi zelenimi dolinicami.

Stopal sem dalje. Približaval se je mrak in čez cesto so legale sence. Zdelo se je, da se obzorje oži in da se niža nebo, ki je postajalo polagoma zmirom temneje. Tisti ozki oblaki na zahodu so se raztezali, da so zagnili naposled vse obzorje, a padali so vedno nižje in njihova barva, prej lahno rožnata, izpremenila se je v krvavo-rdečo.

Srečal sem neko žensko. Sedela je na vozu pred velikim sodom. Velik vol je povešal glavo, vlekel počasi težki voz ter zamahoval z repom, da je odganjal nenavadno velike, črne muhe, ki so brenčale krog njega. Ženska je bila oblečena v obleko iz težkega, rjavega sukna; ker je bilo toplo, imela je rokave svoje jope na hrbtu prevezane. Njen obraz je bil rjav in preprežen z neštevilnimi gubami. Priganjala je vola z nekakim čudnim, zamolklim glasom; človeku bi se zdelo, da prihaja ta glas od bogve kod, — daleč tam izza gora ...

Glejte, — zdaj se je razgrnilo pred mojimi pogledi odprto morje. Četudi si videl še tolikrat to neizmerno gladino, vendar se ti srce čudovito razširi, kadar zašumé pred tabo valovi svobodnega morja.

Solnce se je že skoro dotaknilo valov. Njegova svetloba je oslabela; boječé poslavlja se trepečejo zadnji rdeči žarki na obrežju. Oblaki so se spremenili v vodoravne rdeče črte, temneje in temneje, kolikor bolj so se oddaljevale od solnca. Nebo je bilo čudovito. Treba bi bilo slikarja, da bi vam naslikal te krasne izpreminjajoče se barve, ki so se razlivala lahno po tej velikanski božji kupoli. Vzhod je bil temen in meglén, na zahodu pa se

je lesketalo in bleščalo, kakor bi stresali nebeški angelji svetle bisere po nebu in morju . . .

Solnce je zašlo.

Dolge temne sence so prihajale od vzhoda ter legale na valove, kjer se je samo še zdaj pa zdaj zasvetila srebrna proga. Postalo je hladno in zapihal je opojen veter od juga, — iz Italije.

Zavil sem se v suktnjo ter se vrnil proti domu. Mesto je ležalo v dolini tiho in temno; a iz teme se je bleščalo na tisoče drobnih lučic. To so bila razsvetljena okna mestnih poslopij.

Konj in krava.

Sodeč o blagrih in o revih
Stojita konj in krava v hlevi:
„Konj, tebi pa je res prijetno“,
Velí mu kravišče prevetno,
Kjer kaj proslavlja se v paradi,
Ti vselej tja greš po navadi.
Sprehajaš se po beli cesti,
In dosstokrat sí bil že v mestí;
Visoko v mestu zreš gospódo,
In piješ svežo, čisto vodo.
Kako ti snažijo kopita,
Kako se tvoja dlaka svita,
Pogostokrat se te umiva,
Krtachi se ti dolga griva;
Če koža tvoja je poteča,
Odenejo ti kolk in pleča;
Ves v zali, svetli si opravi
Po hrbtu, vratu in po glavi,
Dadó ti večkrat čevlje nove,
Blesteče, jeklaste podkove:
Pri tebi ne trpé nesnage,
Nikoli ni pod tabo vlage.
Skrbnó se snaži ti ležišče,
In mene — mene kdo obišče?
Pa istino povem priznано,

Da vsem pri hiši dajem hrano.
Pri vsaki jedi se me rabi,
Pa vse tako me bridko zabi.
Nihče me ne povede v mesto,
V grmovje smem le, nič na cesto.
In tukaj v hlevu v večnem blati
Noči vse reva moram stati;
Jaz tudi lahko bi vozila,
In kakor ti, bi poskočila,
Če v svetlem bila bi komati,
Še bolj bi znala se bahati . . .
Prav mirno kravi sicer pravi:
Morda se meša ti po glavi?
Oj čada, le doma ostani,
Družino gospodarju hrani;
Jaz delati ne maram zdražbe,
Pa tebi manjka izobražbe;
Kedor po svetu hoče iti,
Ta mora bistre glave biti;
Ne jadi gospodarja kmeta,
Ki pušča krave in teleta,
Ko sam po opravih roma,
Da se držijo jaslij, doma.
Če sodba zdi se ti neprava,
Pomisli vendar, da si krava.

Anton Hribar.

Ne zabi . . .

Ne zabi, otrok moj, nikdar,
Da v srcecu imaš altar,
In na altarčku živi cvét —
Ta cvet je z božjih vrtov vzét!

Lej, da ti vedno bo cvetél;
Da nikdo ti ga ne bo vzél;
Le čuvaj ga in ga varuj —
Nebeški angelj s tabo čuj!

Milka Posavska.

Lastovkam.

O, zbirajte se lastavice drobne
Okrog zvonika, predno zapustite
Naš dol, k slovesu tožno žvrgolite,
In vzdignite se črez gore čarobne.

Združujte se mi ptičice žalobne,
Tam v daljnih krajih srečne mi bodite,
In z vesno mlado zopet se vrnite —
Naj Bog varuje roke vas hudobne!

Kako vaš glas mi v mračno srce sega,
Solzà za solzo mi po licu bega,
Bog varuj vas, za vami kličem, zlega!

Zakrije vas očem skor dalja siva,
Le jata črnih pik je razločljiva,
A meni tajna bol srce razriva —

Ljudmila M.

LISTJE IN CVETJE.

Zastavica (anagram).

(Priobél Cid Em Nafr.)

- 1, 2, 3, 4, 5. { Če čitaš znamenja tako,
Mož v beli je opravi,
Prodaja v ceno in drago,
Kar mlinar mu pripravi.
- 3, 2, 1, 4, 5, { Če pa tako jih razvrstiš,
Mrčes je nikdar siti,
Ko v mraku v travi se hladiš,
Kri tvojo sili piti.
- 1, 4, 5, 3, 2. { Če slednjič čitaš jih tako,
Ti značijo svetnika,
Ki pisal je tako lepo
O delih Rešenika.

(Odgonetka in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Pregovori, izreki in pametnice.

(Zapisal A. K. Sežun-ov.)

51. Tudi resnica pride čez sedem let na dan!
52. Nezgoda je že vzdramila marsikoga.
53. Po tiskanih knjigah iskati modrosti ne gre,
Bog je v prirodi odprl knjigo modrosti.
Tam je išči.
53. Posvetna sreča jih je že mnogo ugonobila.
55. Malo besed, dejanj obilo,
To nam dalo bo plačilo.

Spominska knjižica.

16.

Želite življenje prijetno,
I jaz Vam jednako želim;
Prihodnost si slikate srečno,
I v tem Vam še rad pritrdim.

Dostavljam pa nekaj pogojev,
Na kojih le sreča sloni;
Če té izpolnjujete zvesto,
Radóst Vam bo slajšala dni:

Dajajte Bogu, kar je Božje,
In bližnjiku, kar je dolžnost;
Nad vse pa Vam vedna skrb bodi
Srcà plemenita čistost!

„Internus“ 9. maja 1898.

Nove knjige in listi.

1. *Responsoriji* pri sveti maši in drugih navadnih cerkvenih opravilih. Za organiste in cerkvene pevske zборе. Z dovoljenjem preč. lavant. ordinarijata v Mariboru. Dobiva se pri Cecilijinem društvu in pri „Tiskarni sv. Cirila“ v Mariboru po 20 kr. (s pošto vred). — Ti responsoriji so natisnjeni s cerkvenimi notami, kakor v mašni knjigi, in pridejano jim je v „opombah“ še kratko pojasnilo. Znano mi je, kako so bili cerkveni pevcí večkrat v zadregi zarad odgovorov o raznih priložnostih in so tudi gostokrat nepravilno in netočno odgovarjali. Zato bo gotovo dobro došla ta brošurica vsem voditeljem lepega cerkvenega petja.

2. *Pot v nebesa* ali življenje udov tretjega reda sv. Frančiška Seraf., ki mej svetom živijo. Spisal O. Nikolaj Mežnarič. V Ljubljani 1899. Založila „Katoľ. Bukvarna“. Cena v usnju vezano 90 kr.; z zlato obrezo 1 gld. 20 kr. — Ta lepa knjiga obsega življenje sv. Frančiška, nauke in molitve za tretji red, kateri tako izdatno pospešuje čednostno življenje mej Slovenci.

„Vrteo“ izhaja 1. dné vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76. v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripraviški dom“. — Urejuje Ant. Kržiš. — Tiska Katoľiška Tiskarna v Ljubljani.